

Ontwormingsmiddelen in natuurgebieden

Beleids- en kennisvraag

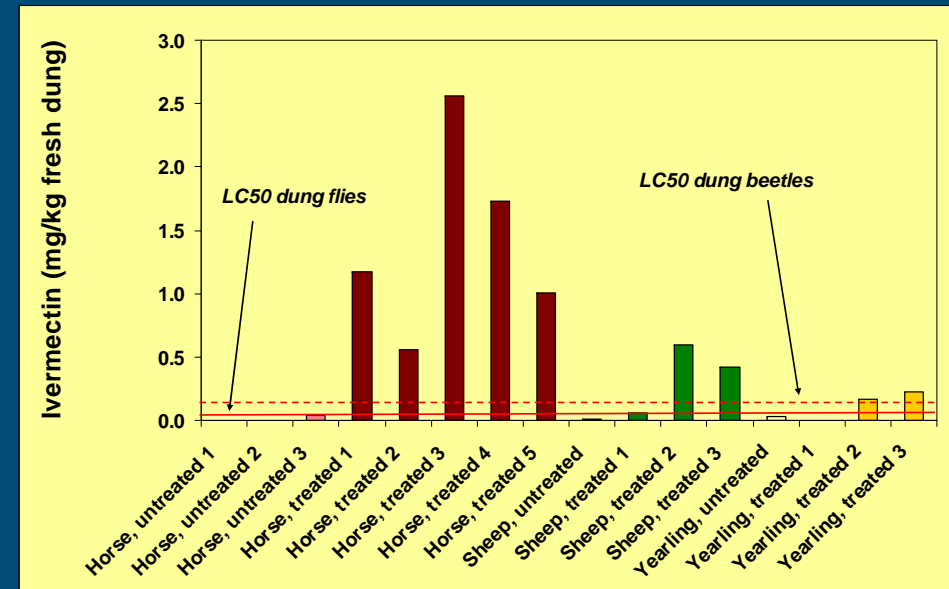
- Zijn er toxische effecten door gebruik van ontwormingsmiddelen bij grote grazers en hoe daar mee om te gaan?

Bestaande kennis

- In 2005 preventief gebruikt in 80% natuurgebieden NL (70% ivermectine)
- Effecten gerapporteerd in literatuur (buitenland, veehouderij, runderen)
- Concentraties ivermectine in mest natuurterreinen giftig voor mestfauna
- Mestfauna nuttig voor afbraak mest

Kennisleemten

- Doorwerking effecten op functioneren ecosysteem in natuurgebieden NL

Ontwormingsmiddelen in natuurgebieden

Werkwijze

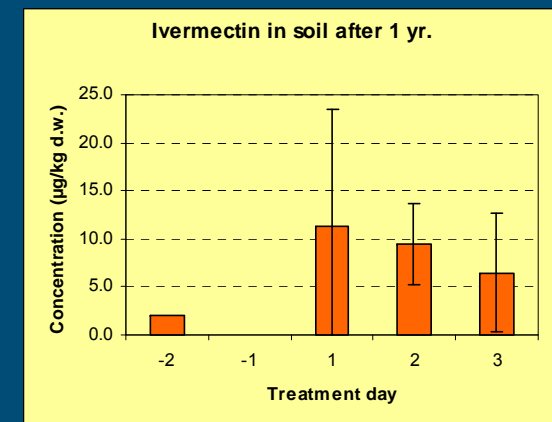
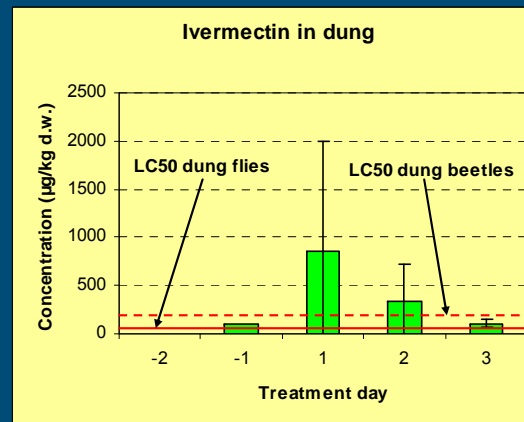
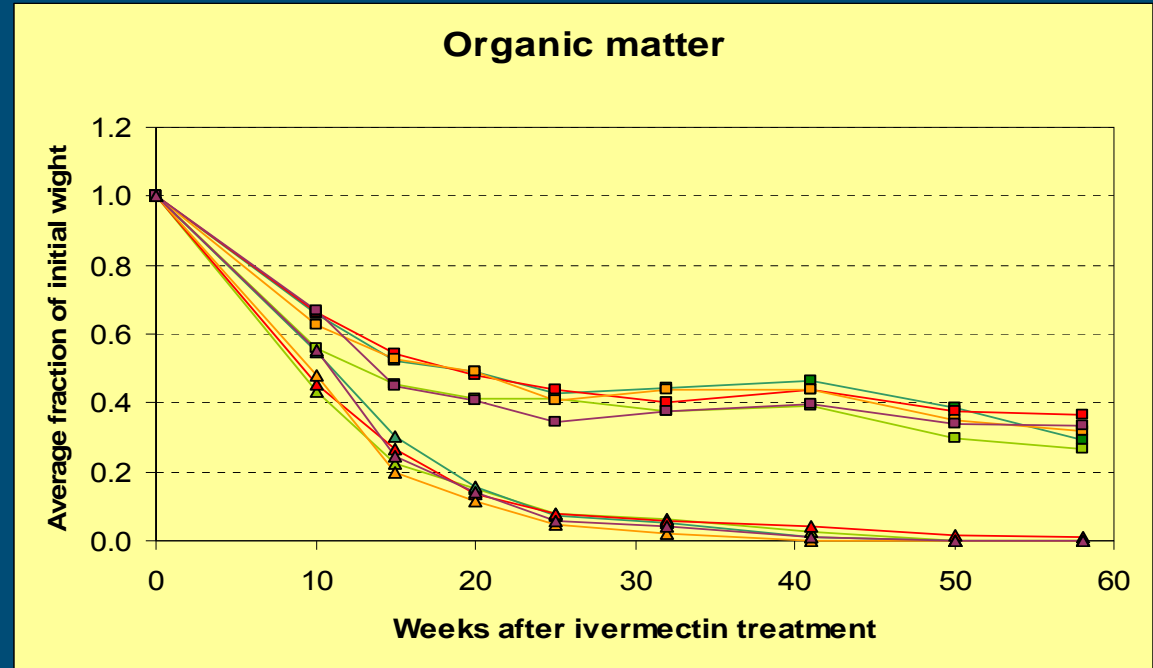
- Experimenteel veldonderzoek
- Proeflocatie Droevendaal (begraasd grasland in ecologische verbindingzone EHS)
- Dartmoor pony's behandeld met ivermectine
- Mest van verschillende dagen voor en na behandeling in veld gelegd
- Vijgen met en zonder toegang regenwormen tot mest
- Afbraak mest gevolgd gedurende ruim 1 jaar

Ontwormingsmiddelen in natuurgebieden

Resultaat

- Geen statistisch significant effect van ivermectine op mestafbraak
- Sterk effect van aanwezigheid van regenwormen → versnellen de verdwijning aanzienlijk
- Ivermectine aanwezig in mest in 'toxische' concentraties
- Ivermectine na 1 jaar meetbaar in bodem onder ponyvrijen → dus zeer persistent!

Ontwormingsmiddelen in natuurgebieden

Toepassingsmogelijkheden

Beheer:

- Risicoreducerende maatregelen (alternatieve middelen, toedieningswijze/tijdstip, kuddebeheer)
- Beslisboom opstellen voor natuurgebieden

Beleid:

- Inzet grote grazers in natuurgebieden
- Toelatingsbeleid diergeneesmiddelen
- Methoden voor risicobeoordeling bij registratieprocedure (DOTTS, int. 'Aveiro' groep Umweltbundesamt)

Resterende vragen

- Effecten op structuur en diversiteit mestfauna?
- Effecten in ander seizoen?
- Effecten in mest andere grazers (schapen, runderen)?
- Doorwerking effecten naar hogere dieren?
- Persistentie in mest en bodem?
- Effecten op bodembiodiversiteit?

